

Täysistunto

Tiistai 25.2.2020 klo 14.00—21.17

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista sekä laeiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 54/2019 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 10/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.01 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Hallitus antoi lokakuussa viime vuonna eduskunnalle esityksen kuluttajansuojaviranomaisten toimivaltuuksien uudistamisesta. [Hälinää]

Puhemies Matti Vanhanen: Hetkinen, ministeri, odottakaa. [Puhemies koputtaa] — Olkaa hyvä.

Tuon esityksen pääasiallisena tavoitteena oli toimeenpanna EU-asetus, jolla vahvistetaan kuluttajansuojaviranomaisten yhteistyötä ja mahdollisuuksia suojella kuluttajan oikeuksia. Keskeisessä osassa oli niin sanotun seuraamusmaksun käyttöönotto tietyissä tilanteissa, kun kuluttajansuojasäännöksiä on rikottu. Ehdotuksen mukaan seuraamusmaksut olisi käsitelty samassa järjestyksessä kuin kuluttaja-asiamiehen kieltoasiat jo nykyisin eli markkinaoikeudellisina asioina markkinaoikeudessa, jolloin valitustie on korkeimpaan oikeuteen. Tällöin sekä kiellon että seuraamusmaksun määrääminen jopa saman menettelyn perusteella olisi voitu käsitellä samassa tuomioistuinprosessissa.

Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta antoi esityksestä lausuntonsa marraskuussa. Perustuslakivaliokunta katsoi, että ehdotettu käsittelyjärjestys ei ollut seuraamusmaksuasioissa asianmukainen vaan seuraamusmaksuasiat tulee käsitellä markkinaoikeudessa hallintoprosessuaalisissa järjestyksessä. Samoin perustuslakivaliokunta edellytti, että muutoksenhaku ohjataan näissä asioissa korkeimman oikeuden sijasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen ilman valituslupajärjestelmää.

Nyt käsiteltävänä olevassa alkuperäistä esitystä täydentävässä hallituksen esityksessä ehdotetaan tehtäväksi ne muutokset, jotka perustuslakivaliokunta edellytti tehtäväksi seuraamusmaksuasioiden käsittelyjärjestykseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2020 vp

On tärkeää, että tämä kokonaisuus, joka antaa kuluttajansuojaviranomaisille merkittäviä uusia työkaluja, saadaan käsiteltyä eduskunnassa ripeästi. Hallituksen esityksen taustalla oleva EU-asetus tuli nimittäin sovellettavaksi jo 17. tammikuuta tätä vuotta.

Värderade talman! Regeringen gav förra hösten till riksdagen en proposition där man föreslår flera förbättringar till konsumentskyddsmyndigheternas befogenheter. En central del av paketet var möjligheten att i vissa fall döma en så kallad påföljdsavgift för förbrytelser mot konsumentskyddet. Dessa föreslogs behandlas i samma process som andra konsumentfrågor, det vill säga som marknadsrättsliga ärenden. Grundlagsutskottet krävde i sitt utlåtande att påföljdsavgiftsfrågan ska behandlas i förvaltningsprocessuell ordning. Med den nuvarande kompletterande propositionen görs de förändringar som grundlagsutskottet förutsatte. — Kiiitoksia.

14.05 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tämän nyt käsittelyssä olevan hallituksen esityksen tarkoituksena on täydentää aiempaa hallituksen esitystä siltä osin kuin perustuslakivaliokunnan lausunto on edellyttänyt muutoksia lakiesityksiin koskien seuraamusmaksuasioiden käsittelyä. Kiitos ministerille asian hyvästä esittelystä. Esitystä voidaan pitää varsin juridisteknisenä, ja uskon, että asia voi edetä ripeästi valiokuntakäsittelyssä.

Arvoisa puhemies! Haluan kuitenkin tässä yhteydessä lyhyesti sanoa Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttaja-asiamiehen toiminnan tärkeydestä. Kuluttaja-asiamies tekee tietysti monella tapaa tärkeää työtä. Haluan nyt nostaa esiin yhden näkökulman, jonka kuntoon saamiseen meidän olisi eduskunnassa syytä kiinnittää erityistä huomiota eri viranomaisten resursoinnin osalta.

Ikääntyvään väestöön kohdistuvista petosrikoksista on tullut merkittävä suomalaisten arjen taloudellista turvallisuutta horjuttava ongelma. Poliisille asti ilmoitettujen yli 65-vuotiaisiin kohdistuneiden petosrikosten määrät ovat kasvaneet kaikissa tekemuodoissa vuodesta 2010 vuoteen 2018 lähes 200 prosenttia, törkeiden petosten osalta peräti 215 prosenttia. Koko väestössä eri tekemuotojen kasvu on ollut noin 50 prosentin molemmin puolin. Tilastoista voidaan selvästi nähdä, kuinka nimenomaan ikääntyvä väestö joutuu huijareiden kohteeksi. Ikäihmiset joutuvat yhä enenevässä määrin myös maksuvälinepetosten kohteeksi, ja tilastot muodostuvat niistä kaikkein räikeimmistä tapauksista, jotka päättyvät poliisille ja tuomioistuimiin asti.

Arvoisa puhemies! Törkeät tekemuodot ovat aivan oma lukunsa, ja ylipäätään tilastoihin päättyy siis vain jäävuoren huippu. Lievempienkin tekemuotojen osalta monilta kansalaisilta tulee palautetta siitä huolesta arjen turvallisuuden osalta, että ikääntyneille läheisille kaupitellaan tuotteita tai palveluja, joita ikääntynyt henkilö ei tosiasiallisesti tarvitse, tai että sinänsä tarpeellisesta tuotteesta tai palvelusta peritään suhteettoman suuri hinta tai sopimusehdot ovat muuten kohtuuttomia.

Perinteinen suomalainen hyve on ollut säästäväisyys, ja tämä varmasti osaltaan suojaaa niitä ikäluokkia, jotka ovat tämän maan hyvinvoinnin rakentaneet. Mutta valitettavasti taitavat huijarit saattavat vedota uskottavasti esimerkiksi lainsäädännön tai viranomaismääräysten muutoksiin perusteena jonkin tietyn tuotteen tai palvelun hankinnalle. Ja kun perinteinen suomalainen hyve on myös lainkuuliaisuus, niin kansalainen saattaa silloin haksahtaa huijaukseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2020 vp

Arvoisa puhemies! Yhteiskunnasta ei saa tulla sellaista, että täällä käytetään hyväksi toisen ihmisen hyväuskoisuutta, hyväntahtoisuutta tai vaikkapa heikentyntä muistia. En tiedä, mikä olisi meille täällä eduskunnassa vaikuttavin toimi asiointilan kääntämiseksi oikeaan suuntaan, niin että ikääntyvään väestöön kohdistuvat petokset saataisiin kuriin. Onko se lainsäädännön muuttaminen, onko se poliisin resurssien lisääminen, onko se kuluttaja-asiamiehen resurssien lisääminen, onko se yleensä tietoisuuden lisääminen näistä ongelmista? Ehkä se on näitä kaikkia. Ehkä ministerikin voi ottaa kantaa asiaan.

Mielestäni meillä on velvollisuus turvata tämän maan hyvinvoinnin rakentajille taloudellisesti turvallinen ympäristö. Kuluttaja-asiamiehen toiminta on siksi myös tästä näkökulmasta tärkeää, ja halusin sille työlle tukeni ilmaista.

Näin lyhyesti, arvoisa puhemies.

14.09 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esittelystä. Tämä varsinainen hallituksen esityshän on käsitellyssä muun muassa meillä lakivaliokunnassa, ja tätä täydentävää esitystä on odoteltu.

Muutaman kommentin ja huomion haluaisin oikeastaan antaa evästykseksi perustuslakivaliokunnalle. Koska en ole enää sen jäsen, niin oikeastaan voin hieman ehkä jopa kritisoida sitä ajatusmallia, joka sieltä nyt on tullut.

Kuten ministeri sanoi, niin nyt jatkossa sitten, koska tämä hallituksen esityshän on annettu tässä muodossa, kieltoasioita ja seuraamusmaksuasioita ei voida käsitellä enää samassa yhteydessä. Tähän on nyt rakennettu tämmöinen konstruktio, että seuraamusmaksuasiasia voidaan lykätä, jotta kieltoasia saadaan käsiteltyä, kun ne menevät kahdessa eri prosessissa. Itselleni heräsi kysymys, kun luin tätä perustuslakivaliokunnan kannanottoa ja tätä hallituksen esitystä, onko tämä enää perustuslaillinen kysymys siinä mielessä, että perustuslakivaliokunta ottaa kantaa siihen, missä prosessissa asioita voidaan käsitellä varsinkin ja semminkin, kun meillä on olemassa asioita, joita käsitellään eri prosesseissa.

Jos mietin julkista valtaa, niin täällä oli perusteltu, että kun käytetään julkista valtaa ja tehdään julkisia päätöksiä julkisen vallan nimissä, niin silloin yleisesti ottaen ne käsitellään hallintoprosessissa, mutta jos mietin esimerkiksi ulosottoa, niin no, sehän on perinteisesti täysin julkisen vallan käyttöä, mutta ulosottovalitus tehdään käräjäoikeuteen, ja silloin se ei mene hallintoprosessissa. Mietin esimerkiksi sitä, kun omassa työssäni olen tehnyt päätöksiä edunvalvojien määräämisestä: hallintopäätös, siitä tehdään ratkaisupyyntö käräjäoikeuteen. Eli meillä on erilaisia malleja, ja siinä mielessä tästä järjestelmästä tulee vähän omituinen. Tämä alkuperäinen ajatus oli minun mielestäni rationaalinen, että kieltoasia ja seuraamusmaksuasiasia olisi voitu käsitellä samassa yhteydessä.

Perustuslakivaliokunta on vedonnut erityisesti perustuslain 21 §:n oikeusturvapykälään, niin että asiat tulevat asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä käsiteltyä toimivaltaisessa viranomaisessa. Minä en nyt oikein saa auki tätä, miksi tämä ei olisi voinut käydä niin, että siellä olisi sovellettu vaikka hallintoprosessia markkinaoikeudessa ja sitten menty sillä samalla linjalla. En oikein saa nyt kiinni tästä, miksi perustuslakivaliokunta on lähtenyt tänne seikkailemaan.

Vielä tuosta jatkokäsittelystä. Perustuslakivaliokunta edellytti, että pitää voida valittaa ilman valituslupaa. Meillähän on kuitenkin muissakin asioissa jatkokäsittelylupa hovioikeuteen käräjäoikeuksista. Nyt en tiedä enää, onko perustuslakivaliokunta siinä tehtävässä, jossa sen pitäisi olla, elikkä tutkimassa, ovatko jotkut säädökset perustuslain vastaisia tai ihmisoikeussopimuksen vastaisia, vai siellä tarkoituksellisuussharkinnan puolella.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2020 vp

Mutta lopuksi sanoisin sen, että hyvä, että tämä oikeudenkäyntikulua koskeva asia tuli ratkaistua. Se oli tärkeä asia.

14.12 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Niin kuin täällä kollegat ovat tuoneet esille, niin varsinaisesti tämä hallituksen esitys, on nyt tämmöinen täydennys, jolla on sitten tarkoitus nämä perustuslakivaliokunnan edellyttämät muutokset panna täytäntöön siltä osin, kun ne nimenomaan koskevat näitä seuraamusmaksuasioitten käsittelyjärjestystä, ja näin tämä laki sitten voidaan käsitellä normaalissa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Tähän liittyen, kun tässä on kysymys markkinaoikeudesta ja ministeri on paikalla, niin olisin halunnut kysyä: mikä on tällä hetkellä näiden julkisten hankintojen markkinaoikeuteen tehtyjen valitusten aikataulu läpimenon suhteen? Meillä muistaakseni viime viikon kyselytunnilla nousi esille tämä Hanselin tekemä kilpailutus, jossa ensinnäkin tällä hankinnan suuruudella jo kaikki kotimaiset toimijat on tästä kilpailutuksesta suljettu ulkopuolelle, ja täällä kuntaministeri lupasi selvittää tätä asiaa. Tämän tyyppiset, voisiko sanoa, virheet on toki selvitettävä siellä päässä, missä näitä julkisia hankintoja ja tarjouskilpailuja lähdetään tekemään, mutta sitten on myös niitä tilanteita, joissa julkisissa hankinnoissa nämä osapuolet, jotka häviävät näitä kilpailutuksia, niin kaiken varulta tekevät sitten sen valitusprosessin sinne markkinaoikeuteen, ja nämä ainakin aikaisemmissa vaiheissa ovat tukkeuttaneet markkinaoikeutta ja tiettyjen hankintojen eteenpäinvieminen on ollut mahdotonta. Olisinkin kysynyt ministeriltä: miten näissä asioissa tällä hetkellä on tilanne markkinaoikeuden ruuhkien suhteen?

14.14 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Autto täällä käytti jo erinomaisen puheenvuoron siitä työstä, mitä kuluttajansuojaviranomaiset Suomessa tekevät, ja olen ilolla pannut sen merkille, että on myöskin kiinnitetty huomiota tähän ikäihmisten tilanteeseen — he aidosti tarvitsevat nyt monentyyppisesti suojaa. Täällä edustaja Autto viittasi siihen, että meillä on hyväksikäyttöä, jopa rikoksia tehdään aivan tietoisesti käyttäen hyväksi haavoittuvassa asemassa olevaa vanhusta, ja erityisesti muistisairaudet ovat tietenkin iso, iso haaste. Meillä on tällä hetkellä tilastoissa jo yli 200 000 ihmistä, jotka kärsivät muistisairauksista, ja tämä on vielä lisääntyvää siinä suhteessa, että muistisairaiden määrät kasvavat karkeasti 15 000:lla vuosittain. Nämä muistisairaudet ovat nimenomaan ikäihmisten ongelma: 96 prosenttia muistisairaista on yli 65-vuotiaita ja 80 prosenttia on sitten yli 85-vuotiaita, tämä on selkeästi ikääntyneiden ihmisten ongelma. Edustaja Autto viittasi siihen, että ikäihmisiä käyttävät hyväkseen jopa rikollisjoukkueet, mutta hyvin tyyppillistä on, että lähiomaiset syyllistyvät myöskin tähän jopa rikostyyppiseen hyväksikäyttöön. Myöskin puhumme näistä hoivajäteistä, jotka ovat käytännössä realisoimassa monien jo ikääntyneiden ihmisten omaisuuden erityyppisillä ylihinnoituilla, hoitomaksuilla ja niin edelleen, ja tässä on vakava, iso iso haaste.

Arvoisa ministeri, haluaisin kiinnittää myöskin siihen seikkaan huomiota — myöskin kuluttajaviranomaiset ovat kiinnittäneet huomiota tähän — että ikäsyryntää on myöskin monissa tuotteissa. Meillä on se ongelma erityyppisissä tavaramerkeissä, kaikkein klassisin esimerkki on vaikka shampoopullot, joissa kyllä tuotemerkki ja tuottaja näkyvät isolla, mutta se shampoooteksti näkyy hyvin pienellä, ja ikääntyneille ihmisille, joilla lähinäkö on jo heikoilla, on tosi vaikeaa lukea, mikä on shampooa, mikä on erityyppistä body washia tai jotakin muuta geeliä. Tässä suhteessa se tuote täytyisi näkyä paremmin, käyttöohjeiden pitäisi olla selkeämmin tehtyjä ikäihmisten kannalta. Vaikkapa monien kurkku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2020 vp

purkkien kannetkin ovat sitten jo vaikeita ihmisille, joilla käsivoimat ovat heikompia ja huonolla tolalla. Tässä suhteessa tuotteitten ja tavarantuottajien täytyisi huomioida myöskin se, että toimintakyky ei ole kaikilla kansalaisilla sama. Tämäntyyppisestä ikäsyrjinnästä, joka tuotevalikoimassa usein näkyy, pitäisi päästä eroon.

14.17 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Tuli tuosta edustaja Kiljusen puheenvuorosta mieleen, kun hän otti ikäihmiset ja muistisairaavat esille, että on tosiaan näin, että muistisairaavat ovat monesti myös läheistensä kohteena. Olen työssäni tavannut hyvin usein tilanteita, joissa ikäihminen on niin sanotusti jonkun lähiomaisen, jos en nyt sanoisi ihan kaappaama, mutta melkein. Ei ole itsellä kykyä päättää enää omista asioista, on hyvin muistamaton ja toisen avun varassa, niin helposti oma eläke siirtyy suoraan läheisen tilille ja itsellä ei ole enää minkäänlaisia mahdollisuuksia vaikuttaa omiin päätöksiin.

Tässä joitakin viikkoja sitten kyselin — en muista oliko kyselytunti tai joku muu — itsemääräämislain etenemisestä, ja kysyisin nyt oikeasti, että tietääkö oikeusministeri, onko sille puolelle tulossa mitään helpotusta esimerkiksi näissä holhoustoimilain edunvalvontaanmääräystilanteissa, joissa henkilö on kotona ja häntä ei saada lääkäriin. Maistraatilla, tai siis nykyisellä digivirastolla, ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta eikä toimivaltaa määrätä henkilöä lääkärintarkastukseen, ja täällä itsemääräämislaissa olisi siihen ratkaisu. On olemassa tilanteita, jolloin me emme voi auttaa ihmistä, kun hän on sellaisessa tilanteessa, että tarvittaisiin toimivaltuuksia ja niitä ei ole. Tietysti meillä holhoustoimilain puolellakin olisi joskus tarkasteltavaa. Se on sillä lailla vähän epämuodikas laki, että siihen harvoin ollaan puututtu, mutta sielläkin olisi päivitettävää. Onko tällä puolella ministeriössä mitään mahdollisuuksia viedä asioita eteenpäin, vai meneekö nämä nyt näitten isojen hallitusohjelmassa olevien hankkeiden eteenpäin viemiseksi, kuten rikoslain uudistusten ja tämän tyyppisten asioiden?

14.18 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Minulle tuli mieleen, kun kuuntelin näitä edellisiä puheenvuoroja, että erittäin tärkeistä — arjen kannalta, arjen turvallisuuden kannalta — teemoista tässä yhteydessä olemme keskustelleet. Edustaja Kiljunen esimerkiksi hyvin tuossa vieressä äsken toi esiin ikääntyvien ihmisten ongelmia, vaikkapa sitten shampoo-pullon tekstien kanssa ja muuta, ja nämä ovat ihan tosiasiaissa arjen ongelmia.

Puhemies! Minulla on ollut tilaisuus nyt viime aikoina moneen kertaan puhua ihmisten kanssa, viimeksi eilen kävin kansalaisten kanssa keskustelua, pitkän keskustelun kävimme ikäihmisten tunteesta esimerkiksi tänä päivänä tästä digiyhteiskunnasta ja osallisuudesta siinä. Monta kertaa on niin, että ikääntyvät ihmiset esimerkiksi näitä sähköisiä palveluita eivät pysty samalla tavalla käyttämään kuin muut. Esimerkiksi pankkipalveluselvityksen mukaan yli 75-vuotiaista ihmisistä vain 25 prosenttia käyttää pankkipalveluissaan internetiä, ja varmasti ymmärrämme, kuinka suuri osattomuuden ja välillä pelkojenkin tunne saattaa olla näillä ihmisillä, jotka tuntevat tipahtavansa kärryiltä digimaailmasta. Siksi toivoisin, että jollakin tavalla hallitus kokonaisvaltaisesti katsoo, mitä eri sektoreilla on tehtävissä näiden asioiden — kaiken kaikkiaan näiden ongelmien, mitä täällä on tuotu esiin, samoin näiden digimaailman ongelmien ja muiden — parantamiseksi, jotta sitten pystyisimme myös tätä kautta eriarvoisuutta ja tasa-arvoa yhteiskunnassa edistämään.

14.20 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson: Arvoisa puhemies! Itse tähän täydentävään esitykseen ei näytä olevan paljoa huomauttamista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2020 vp

Edustaja Meri totesi, että nyt tässä perustuslakivaliokunta on tehnyt työnsä, ja sehän on niin, että ministerinä noudatan nyt sitä linjaa, mitä perustuslakivaliokunta on viitoittanut. Perustuslakivaliokunta on katsonut omassa lausunnossaan: ”Seuraamusmaksuasiat on käsiteltävä markkinaoikeudessa hallintoprosessuaalisessa järjestyksessä. Tämä prosessilaji vastaa muun muassa kilpailu- ja hankintaoikeudellisten seuraamusmaksujen käsittelyssä sovellettavaa oikeudenkäyntimenettelyä, ja sillä voidaan välttää elinkeinonharjoittajan oikeusturvaan ja puolustautumisoikeuksiin kohdistuvat ongelmat.” Sitten perustuslakivaliokunta on edellyttänyt, että tällaisen muutoksen tekeminen on edellytyksenä sille, että tämä laki voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, ja sen takiahan tämä täydentävä esitys on täällä tänään.

Erittäin hyvää keskustelua muutenkin, ja ehkä totean sen, että minuakin huolestuttaa kovasti se, että varsinkin ikäihmiset tänä päivänä joutuvat aivan liian usein sellaiseen tilanteeseen, että esimerkiksi puhelinmyyjä soittaa ja ehkä, jos kukaan ei ole soittanut viikkoon tai kahteen, on kiva jutella jonkun kanssa ja ehkä siinä samalla sitten tulee vahingossa tehtyä jotain, mitä ei ole tarkoittanut. Sen takiahan tämä tilanne, että joskus käytetään ihmisten yksinäisyyttä tai ihmisten sairautta hyväksi ja jopa petollisessa mielessä halutaan viedä vanhusväeltä omaisuutta ja rahaa pois, on väärin. Tässä on tietenkin tärkeitä, että meillä on toimiva viranomaisyhteistyö, että poliisit toimivat, että meillä on riittävät resurssit.

Mitä tulee myös tähän kuluttajansuojaan, nythän tässä pohjalla olevassa esityksessä tuodaan huomattavia parannuksia kuluttajien oikeuksiin. Kun tämä nyt etenee tässä eduskunnassa, niin sen jälkeen, kun se on täällä hyväksytty, meillä on parempi kuluttajansuoja kuin tänä päivänä. Sen takia tämä esitys sinänsä on äärimmäisen tärkeä.

Sitten mitä tulee esimerkiksi puhelinmyyntiin ja kotimyyntiin, on olemassa myös toinen direktiivi, joka ensi vuonna tulee panna täytäntöön. Siihen liittyen minulla on myös valmiuksia oikeusministeriössä nyt katsoa selkeästi läpi, tarvitaanko muutoksia myös esimerkiksi puhelinmyyntilainsäädäntöön. Tähän saadaan varmasti palata.

Muihin tässä keskustelussa esitettyihin kysymyksiin pystyn ehkä vastaamaan sitten tämän istunnon ulkopuolella. — Kiitos.

14.24 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Edelleen toistan sen saman, mikä tässä tuli sanottua jo, että tämä hallituksen esitys on tärkeä ja hyvä ja parantaa kuluttajansuojaa. Se on sen tarkoitus. Täydennän tähän vain yhden tilastotiedon, jotta me näemme tämän digisyrjäytymisen ongelman. Yhä enemmän palveluja siirretään nettiin, ja meillä aidosti on se tilanne, että meillä on lähes 80 prosenttia yli 75-vuotiaista sellaisia, joilla ei yksinkertaisesti ole tietokonetta, ja nämä ihmisethän putoavat täysin nettipalvelujen ulkopuolelle.

Täällä edustaja Viitanen jo viittasi verkkopankkipalveluihin. On totta, että 65—75-vuotiaista 66 prosenttia käyttää verkkopankkipalveluita, kolmasosa ei käytä. Kun mennään yli 75-vuotiaisiin, ollaan juuri noissa luvuissa, mitkä edustaja Viitanen sanoi, että 75 prosenttia yli 75-vuotiaista ei käytä verkkopankkeja. Konttorit ovat kiinni. Miten me kohtelemme ikääntyneitä ihmisiä tässä suomalaisessa yhteiskunnassa? Iso ongelma — puhutaan vaikka käytävällä tästä lisää.

Puhemies Matti Vanhanen: Käytettävissä olevan ajan puitteissa vielä yksi puheenvuoro.

14.25 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On todellakin äärimmäisen hyvä asia ja pitkään odotettu asia, että kuluttajansuoja näiltä osin meillä Suomessa vahvistuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 12/2020 vp

Nyt kun katsotaan kuluttaja-asioiden kehitystä viimeisinä vuosina, niin kun erilaiset rajat ylittävät palvelut ja sellaisten rajat ylittävien palveluiden ostot ihan tavallisten rivikuluttajienkin taholta yleistyvät, tämäkin näkökulma tulee onneksi jatkossa paremmin huomioiksi, koska siinä näitä kuluttajariitaongelmia on myös ilmennyt, ja sitten suomalaisten viiranomaisten kyky puuttua niihin on monessakin mielessä rajallinen.

Aika usein meille kansanedustajille tulee todellakin yhteydenottoja erilaisista kuluttajien kokemista vääryyksistä ja ongelmista. Tässä edellä edustaja Kiljunen mainiosti puhui ikäihmisten kohtaamista ongelmista. Aina sitten kun on yhteydessä kuluttaja-asiamieheen, usein sieltä kuluttaja-asiamiehen toimistosta todetaan, että meillä ei ole tarpeeksi resursseja, joten on mielestäni tässä salissa paikallaan pohtia myös sitä, onko kuluttaja-asiamiehellä käytössään riittävät resurssit tietyistä näiden ikäihmisiä ynnä muita suomalaisia koskettavien ongelmien ohella myös ennen kaikkea näitä kansainvälisissä ostoissa tapahtuvia kuluttajaongelmia ajatellen ja siihen liittyvään neuvontaan.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.